

Svetlo pod strechou

Chystáte sa stavať či zobytniť podkrovie a premýšľate nad tým, aký druh presvetlenia si vybrať? Strešné okno alebo vikier? Akokoľvek sa rozhodnete, určite tu platí „radšej viac ako menej“. Denné svetlo totiž zásadným spôsobom ovplyvňuje kvalitu nášho života aj našu psychickú pohodu.

MNOŽSTVO PRIRODZENÉHO OSVETLENIA v obytných budovách je stanovené normou, ktorá odporúča, aby zasklené plochy v podkroví tvorili minimálne desať percent z pôdorysnej plochy miestnosti. V podkroví veľkom dvadsať štvorcových metrov by teda okná mali pokrývať plochu aspoň dva metre štvorcové.

TEXT KATARÍNA BAROŠOVÁ
FOTO ARCHÍV FIRIEM, ISIFA/SHUTTERSTOCK

Výber je široký

Ak to stavba umožňuje, podkrovný priestor by mal mať aspoň jednu zvislú stenu s veľkým oknom. Aj preto sú na stavbu podkrovia najvhodnejšie sedlové strechy, pri ktorých vzniknú dve protiľahlé štítové steny bez šikmín. Niekedy však pri rekonštrukcii podkrovia vzhľadom na dispozíciu nemáme

veľmi na výber. Dostať svetlo do podkrovia možno viacerými spôsobmi – strešnými oknami, vikiermi, zasklením štítových stien, svetlíkmi, strešnými lodžiami či svetlovodmi. Efektnou možnosťou je presvetlenie až k podlahe pomocou francúzskeho okna. To nás však môže obmedziť pri zariadení nábytkom či osádzan

í vykurovacích telies. Zaujímavým riešením sú aj rôzne presklené plochy vložené tesne medzi štítom steny a konštrukciou strechy. Najčastejším spôsobom presvetlenia podkrovia však stále ostávajú strešné okná a vikiere, ktoré dokonale zabezpečujú dostatok svetla, vetranie, poskytujú výhľad na okolie, zabezpečujú ochranu proti hluku a majú svoje architektonické opodstatnenie.

Strešné okno – viac svetla

Strešné okno prináša do interiéru za rovnakých podmienok

najmenej dvakrát viac denného svetla než fasádne okno a dokonca trikrát viac svetla ako vikier pri rovnakých rozmeroch. Preto sa odporúča použiť ho v prípade plytkých striech a tmavých interiérov. Ďalšou výhodou strešných okien je ich pomerne rýchla inštalácia. Osadenie by mali zvládnuť dvaja ľudia za pár hodín. Základným ukazovateľom pri výbere strešného okna je sklon strechy. Čím je sklon strmší, tým viac sa musíte sústrediť na presvetlenie na úkor výhľadu. Rozhodujúce sú nielen rozmery či počet okien, ale aj ich orientácia

Aby bývanie pod strechou bolo zdravé a príjemné zároveň, treba si zvoliť správne druhy presvetlenia a vhodne naplánovať ich počet a rozmiestnenie.

Strešné okná sú v porovnaní s vikermi lacnejšie a jednoduchšie na montáž.

Poskytujú však obmedzený výhľad.

FOTO VELUX

na svetové strany. Najvhodnejšie je umiestniť strešné okná na sever či severovýchod. Ak je okno umiestnené na južnej strane, určite sa nezaobíde bez rolety či fólie, ktorá dokáže pohltiť až šesťdesiat percent tepla, ktoré bude najmä počas horúcich letných mesiacov sálať dnu. Naopak, počas zimných mesiacov môže byť problémom odstraňovanie snehu zo strešných okien, ktoré miestnosť zatienia. Predchádzať tomu môžeme správnym umiestnením vykurovacích telies (najlepšie pod oknom) a tiež vhodnou profiláciou ostenia okna. Strešné okno by malo byť umiestnené tak, aby jeho spodná hrana bola maximálne 110 cm nad podlahou. Optimálny výhľad ponúka okno s výškou parapetu 90 cm. Horná hrana by mala dosahovať výšku od 180 do 220 cm,

keďže privysoko osadené okno sa problematicky obsluhuje a priestor nepresvetlí tak, ako by mohlo pri optimálnej výške. Moderná generácia strešných okien má osadený filter, ktorý pri použití ventilačnej klapky na vetranie zabraňuje vniknutiu prachu a hmyzu. Strešné okná sa môžu usporiadať nad seba aj vedľa seba, vďaka čomu presvetlia oveľa väčší priestor. Šetrenie denným svetlom sa neoplatí najmä v detských izbách. A aký materiál rámu si zvoliť? Plast je výhodnejšie použiť v kúpeľni či kuchyni, kde musíme rátať s vyššou vlhkosťou. Na drevených oknách môže v takomto prípade dochádzať k poškodeniu laku. Plastové okno navyše tesní dôkladnejšie aj po dlhšom používaní. Na drevo zasa mnohí nedajú dopustiť z estetického hľadiska.

ZAÚJÍMAVOSTI ZO SVETA OKIEN

BALKÓN V PODKROVÍ

Strešný balkón VELUX CABRIO® predstavuje jednoduché riešenie, ako vytvoríť nečakaný priestor v podkroví a zaručiť veľkolepý výhľad priamo zo strechy. V zatvorenom stave pôsobí ako klasická kombinácia strešného a doplnkového okna. Dokonale splyva s rovinou strechy a nenaruša jej celkový vzhľad. Zoštíhlené rámy okien prinášajú do podkrovia ešte viac denného svetla. Hodnota hlukového útlmu jeho nízkoenergetického trojskla je 37 dB. Trojsklo tiež účinne bráni tepelným stratám, ku ktorým by inak mohlo dochádzať. www.velux.sk

PLASTOVÝ RÁM

Nový profilový systém Elegante predstavuje budúcnosť otvorových výplní. Ide o štíhly profil z PVC s hliníkovým vzhľadom. Vyznačuje sa moderným dizajnom, vynikajúcou hodnotou tepelnej priestupnosti a recyklovaným jadrom EcoPowerCore. Predstavuje elegantnú a ekologicky praktickú alternatívu k hliníkovým oknám. www.inoutic.sk

„Pri tvorbe vikiera sa treba zamyslieť hlavne nad detailom napojenia strešnej konštrukcie k oknu. Ten detail je totiž špecifický. Je potrebné zvážiť sklon strechy a vzdialenosť okna od ostenia, resp. výšku okna. Odporúča sa do vikiera osadiť trojsklo. Okno vo vikieri by malo spĺňať Ug v hodnote minimálne 0,7 W/m²K. Takým oknom je napríklad drevený profil Mirador 783.“

Lubomír Svetlík, konateľ spoločnosti Mirador

VIKIER DOKÁŽE PRIESTOR ZÚTULNIŤ a ak máte v blízkosti domu krásny výhľad, bola by škoda nezakomponovať ho prostredníctvom okna do interiéru. Preto okrem praktických záležitostí prihliadajte pri presvetlení podkrovia aj na to, ako v ňom plánujete tráviť čas tak, aby vám bolo čo najpríjemnejšie.

Okrem samotných vlastností strešného okna je dôležité jeho zabudovanie do strešnej konštrukcie. Pokiaľ si nekúpime komplet okno so všetkým, čo k nemu patrí, teda aj s tesnením a oplechovaním, musíme osadenie zvládnuť technicky dokonale, inak sa nám časom vypomstí. Pod okno nesmie zatekať voda, preto-

že v zime môže zamrznúť a napáchať ďalšie škody a z podobného dôvodu musíme myslieť na to, že medzi konštrukciou okna a strechou nesmie prichádzať ku kondenzácii vodných pár.

Vikier – viac miesta

Strešné vikiere sú skôr tradičnými prvkami podkrovia. Výraz-

nejšie predeľujú strešný plášť a ovplyvňujú celkový vzhľad strechy. Navonok dodávajú streche svojský a náročnejší charakter a zvnútra pôsobia útulne a harmonicky. Môžete využiť aj ich vonkajší a vnútorný parapet. Cez presklenie vikiera vstupuje do miestnosti síce podstatne menej svetla ako cez strešné okno, ale na druhej strane sa menej prehrieva a najmä v lete dosahuje lepšiu tepelnú pohodu. Výhodou vikierov je priestorové zväčšenie podkrovia, nehovoriac o tom, že doň možno umiestniť zaujímavé prvky, ako

napríklad posedenie či pracovný stôl. Vikierové okno nezapadá snehom, môžete ho otvoriť dokorán aj počas dažďa a má väčšie možnosti zatienenia ako strešné okno. No a, samozrejme, jeho ďalším benefitom je aj výhľad. Kým cez strešné okno hľadíte najčastejšie na oblohu, pohľad cez vikier sa približuje pohľadu z klasického okna. Ale pozor – vikier je zbytočný, ak sa máte pozeráť na susedovu strechu.

Existuje niekoľko typov vikierov – sedlový, trapézový, pultový, štítový alebo takzvané volské

Existujú počítačové programy na simuláciu svetelnosti, pomocou ktorých zistíte celodenný priebeh svetla miestnosťou počas leta aj zimy.

Výška vikierov je daná rozmerom parapetu a vnútornou, minimálne 2 m výškou.

Ich šírka závisí od technických možností strechy.

oko. Umiestnenie vikiera ako remeselne pomerne zložitého prvku si vyžaduje priamu väzbu na krov a fasádu. Na jeho realizácii musia spolupracovať viaceré profesie, a preto tým pádom je drahšia. Vikiere sa osadzujú často na južnú, juhovýchodnú alebo juhozápadnú stranu do striech so sklonom 40 – 60 stupňov. Dôležité je stavbu dobre naplánovať a rozmyslieť si, ako priestor pod vikierom v budúcnosti využijeme.

Cez okno

Strešné okná sú v porovnaní s vikiermi lacnejšie a jednoduchšie na montáž. Zabezpečia viac svetla, no pri južnom umiestnení cez ne bude v letných horúčavách sálať obrovské teplo. Nevýhodou tiež je, že poskytujú len

obmedzený výhľad, a to najčastejšie hore do neba a nie do okolitého prostredia. Vikier zasa dokáže priestor zútulniť a ak máte v blízkosti domu krásny výhľad, bola by škoda nezakomponovať ho prostredníctvom okna do interiéru. Preto okrem praktických záležitostí prihliadajte pri presvetlení podkrovia aj na to, ako v ňom plánujete tráviť čas tak, aby vám bolo čo najpríjemnejšie. Ležať v posteli s knihou v ruke rovno pod strešným oknom, kým naň bubnujú kvapky dažďa, je pre niekoho rovnako lákavé, ako pre iného sedieť v pohodlnom kresle so šálkou čaju rovno pod vikierom a pozeráť sa na okolitú panorámu. Prípadne je tu ešte jedna možnosť – oba varianty spojiť a dopriať si aj dostatok svetla, aj pekný výhľad.

ZAÚJÍMAVOSTI ZO SVETA OKIEN

ROLETY BEZ VŔTANIA

Nano roleta je novinkou v oblasti tienenia. Je to kazetová látková roleta, ktorá ponúka možnosť ovládania dvoma smermi. Látku je možné sťahovať smerom dolu z hornej kazety alebo zo spodnej kazety smerom hore. Výnimočný variant umožňuje ovládanie v oboch smeroch súčasne a nastavenie pruhu látky do akejkoľvek časti okna v oboch smeroch. Inštaluje sa nalepením vodiacich líšt na sklo okenného alebo dverového krídla pomocou samolepiaceho suchého zipsu. Pri jej montáži teda nedochádza k porušeniu žiadnej časti okna ani dverí. Okrem štandardnej sivej alebo bielej je možné objednať mechanizmus aj v ľubovoľnej farbe RAL. www.ksystem.sk

HLINÍKOVÝ RÁM

Hliníkový okenný systém Schüco AWS 70.HI so základnou stavebnou hĺbkou rámu 70 mm spája dobrú tepelnoizolačnú schopnosť s jedinečnými prednosťami hliníka ako materiálu: dlhú životnosť a pevnosť, úzke pohľadové šírky, ako aj pestrý dizajn. Má dobré tepelnoizolačné vlastnosti a rám sa dá objednať v niektorých z 35 farieb. www.schueco.sk

